

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สำหรับครูในสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์

ผู้จัดขับ

สรัติยาพร ทองอ่อน¹

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร. บันทิตา อินสมบัติ²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สำหรับครูในสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ 2) เพื่อสร้างและประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สำหรับครูในสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ที่ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 196 คน ประชากร คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความต้องการจำเป็น และแบบประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที่ (t-test) แบบ Dependent Samples

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดผลและประเมินผล ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับครูในสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ พบว่า สมรรถนะที่มีอยู่จริงต่างจากสมรรถนะที่ควรจะมีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ มีความต้องการพัฒนาสมรรถนะทุกด้าน

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² อาจารย์ที่ปรึกษา

2. รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สำหรับครูในสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ที่เหมาะสม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล การปฏิบัติการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล และผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและการประเมินผล

3. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สำหรับครูในสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สำหรับครูในสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และมีประสิทธิภาพด้านความถูกต้องและชัดเจน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบการพัฒนา, การวัดและประเมินผล

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study necessity of competency development of measurement and evaluation according to the basic education curriculum of B.E. 2551 for teachers under the Nakhon Sawan municipality. 2) to do evaluate model of competency development of measurement and evaluation according to the basic education curriculum of B.E. 2551 for teachers under the Nakhon Sawan municipality. The samples used consisted of 196 teachers under the Nakhon Sawan Municipality, obtained by stratified random sampling Population 5 experts. The research tools were questionnaire and evaluate measurement. The data were analyzed by \bar{X} , S.D., and t-test for dependent samples.

The research results were as follows:

1. The result of necessity of competency development of measurement and evaluation according to the Base Education Curriculum of B.E. 2551 for teachers under the Nakhon Sawan Municipality show that the real competencies are lower than the expected competencies at .05 and the teachers need to develop all competencies.
2. Model of competency development of measurement and evaluation according to the basic education curriculum of B.E. 2551 for teachers under the Nakhon Sawan Municipality consisting of 3 factors, i.e Input, Process, Output competency development of measurement and evaluation.

3. The evaluation of model of competency development of measurement and evaluation according to the basic education curriculum of B.E. 2551 for teachers under the Nakhon Sawan Municipality by experts show that all of competencies are at the highest level clarified, suitable, possible and utility at the highest level.

Keywords : Model of development, Measurement and evaluation

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การจัดการศึกษาในแนวทางที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมของประเทศไทย ตามความสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคมไทย ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 เป็นแบบเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาของชาติ ได้ถูกตราขึ้นให้มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยเสนอสาระสำคัญเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิรูปการศึกษา รวมทั้งกำหนดปรัชญาการศึกษาและความมุ่งหมายในการจัดการศึกษา การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และปฏิรูปโครงสร้างการบริหารการศึกษาขึ้นใหม่ โดยกำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาในหมวดที่ 1 บทที่ว่าไป มาตราที่ 6 ได้ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมุ่งมั่น ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สมบูรณ์ ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และ หมวดที่ 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตราที่ 22 ได้ระบุว่า “การจัดการศึกษา ยึดหลักว่า นักเรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้

และพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักเรียนเป็นสำคัญ กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตามมาตรฐานคุณธรรมชาติ” มาตราที่ 23 ได้ระบุว่า “การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัชญาคัญ ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสม” และมาตราที่ 26 ได้กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผล “ให้สถานศึกษาจัดการประเมินนักเรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของนักเรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดลองควบคู่ไปในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา” ซึ่งการกำหนดหลักการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาโดยต้องมุ่งเน้นให้นักเรียนแต่ละคนเกิดการพัฒนาตามมาตรฐานเป็นส่วนประกอบที่สำคัญภาพ ดังนั้น การประเมินผลการเรียนรู้อันเป็นส่วนประกอบที่สำคัญต่อการสร้างประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ และเจตคติของนักเรียน จึงต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการให้เกิดความสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลง คือต้องมุ่งเน้นศึกษาผลการพัฒนาของนักเรียนแต่ละคนในทุกๆ ด้านมากกว่า

การนำผลที่ได้มาใช้ตัดสินผลการเรียนเพียงอย่างเดียว ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการ การตรวจสอบผลการเรียนรู้ และพัฒนาการ ด้านต่างๆ ของผู้เรียน ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตร ผลจากการประเมินจะนำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินผลการเรียน สถานศึกษาต้องดำเนินการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและ มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผลการประเมินถูกต้อง ตามสภาพความรู้ ความสามารถที่แท้จริงของ ผู้เรียน ถูกต้องตามหลักการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ รวมทั้งสามารถรองรับการประเมิน ภายนอกและการประเมินภายนอก ตามระบบ ประกันคุณภาพการศึกษาได้

การวัดและประเมินเป็นสิ่งสำคัญในระบบ การจัดการเรียนการสอน เพราะเป็นสิ่งที่สอนให้เห็นถึงข้อกพร่อง จุดเด่น จุดด้อยของการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่าเป็นอย่างไร ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จำเป็น ผลการวัดจะถูกใช้มา เป็นข้อมูลในการตัดสินใจที่จะกระทำการหรือไม่ กระทำการอย่าง ซึ่งส่งผลต่อผู้เรียนทั้งในปัจจุบัน และในอนาคต ถึงแม้การตัดสินใจในบางครั้ง ของครูผู้สอนอาจจะผิดพลาด อาจจะไม่ส่งผล ในทันทีทันใดให้มีอนุบุคคลที่ประกอบวิชาชีพอื่น ดังนั้นครูผู้สอนควรจะมีการวัดและประเมินผล อย่างเป็นระบบแบบแผน ใช้เทคนิควิธีการ ที่ถูกต้องตามหลักวิชา มีวิธีการที่จะรวมรวม รายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับผู้เรียนด้วยเครื่องมือ ที่มีความหลากหลาย เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนา กระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (ชาลิต ชูกำแหง. 2550 : 5) ดังนั้นกล่าวได้ว่า การวัดผลและ

ประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการที่ได้รับความสำคัญในฐานะที่ช่วยปรับปรุงการเรียน การสอน และตัดสินผลการเรียน เพื่อตรวจสอบ ว่าผู้เรียนได้พัฒนาไปตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ หรือไม่ ซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่นี้ได้ตีที่สุดคือ ครูผู้สอน ในการประเมินผลการเรียนรู้นั้น ผู้สอนสามารถ กระทำได้ทุกขั้นตอนของการเรียนการสอนตั้งแต่ ก่อนเริ่มเรียน ระหว่างการเรียน และหลังการเรียน โดยอาจใช้การประเมินทำหน้าที่ในการประเมิน ความก้าวหน้า เพื่อทราบพัฒนาการและปรับปรุง การเรียนรู้ หรือประเมินรวมสรุป เพื่อการตัดสิน คุณค่าของ การเรียนรู้ รวมยอดของผู้เรียน (ศิริชัย ภูมิจนาสี. 2548 : 7)

สำนักงานเทศบาลนครนครสวรรค์ มีหน้าที่จัดการศึกษาตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 โดยดำเนิน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กทุกคน ที่อยู่ในเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ และยึด นโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 โดย มุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมการปฏิรูปการศึกษา เพื่อนำนโยบาย ไปสู่การปฏิบัติ และมีนโยบายที่จะพัฒนา บุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งแต่เดิมใช้วิธีการสอบด้วยข้อสอบมาตรฐาน ซึ่งส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นข้อสอบแบบเลือกตอบ ถูกผิด และเติมคำสั้นๆ ที่ใช้ในการทดสอบ วัดความรู้ของผู้เรียน ซึ่งมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถ วัดความก้าวหน้าหรือผลในด้านอื่นๆ ได้ วิธีการ ประเมินแบบเดิมทำให้ผู้เรียนเกิดความนิ่ยชา มีการแยกเนื้อหาความรู้เป็นส่วนย่อยๆ และส่วน มากเน้นความจำมากกว่าความคิดขั้นสูง และ การนำไปใช้การปฏิรูปการศึกษาจะประสบ

ผลสำเร็จได้ต้องมีกระบวนการปรับเปลี่ยนเพื่อนำไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน โดยเฉพาะการวัดและประเมินผลผู้เรียนว่ามีคุณลักษณะสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติหรือหลักสูตรสถานศึกษาหรือไม่ การประเมินผลผู้เรียนจะมีความสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษาครูจำเป็นต้องมีความสามารถในด้านการวัดและประเมินผล ปรับเปลี่ยนวิธีการวัดและประเมินผลจากเดิมที่เน้นการทดสอบเพื่อตัดสินผลการเรียน ไปสู่วิธีการประเมินผลตามแนวทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูปฏิบัติการสอนและจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนแห่งหนึ่งในสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการจำเป็นการวัดและประเมินของครูในสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ว่ามีความต้องการจำเป็นอย่างไร และนำผลการวิจัยนี้ไปสร้างรูปแบบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล และนำรูปแบบสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลที่ได้ไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนด้านการตัดสินผลการเรียนที่ถูกต้องในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของกวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับครูในสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะด้าน ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับครูในสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์

2. เพื่อสร้างและประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับครูในสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์

กรอบแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาเป็นกรอบความคิดในการวิจัยสรุปอ้างได้ดังนี้

1. รูปแบบและการพัฒนารูปแบบ
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับสมรรถนะ
3. แนวคิด ทฤษฎีเชิงระบบ
4. แนวทางการวัดและประเมินผล การเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
5. ความต้องการจำเป็น

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะทำภายใต้กรอบแนวคิดที่ว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางการวัดและประเมินผลของครูในสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล เพื่อหารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะทางการวัดและประเมินผลของครู ประกอบด้วย กระบวนการ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาและสำรวจความต้องการเพื่อการพัฒนา
2. กำหนดจุดมุ่งหมายการพัฒนา

3. วางแผนการพัฒนา
4. ดำเนินการพัฒนา
5. ประเมินการพัฒนา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้นนี้ ดำเนินการวิจัยตามลักษณะของกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and development) ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการ จำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัด และประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับครูในสังกัดเทศบาลนครสวนครรศ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้นนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสวนครรศ์ จำนวน 400 คน และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิทางทฤษฎีการวัดและประเมินผล 3 คน และผู้ทรงคุณวุฒิในการปฏิบัติการวัดและประเมินผล 2 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้นนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสวนครรศ์ จำนวน 196 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของครูและสถานศึกษา จำนวน 8 ข้อ เป็นแบบสอบถามประเภทปลายปิด แบบสอบถาม ชนิดมีโครงสร้าง และปลายเปิดแบบเติมคำเพื่อสอบถาม เพศ อายุ ภูมิการศึกษา ประสบการณ์ทางการสอน ปฏิบัติการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประสบการณ์การพัฒนาสมรรถนะด้านการวัด และประเมินผล การพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการใด

ตอนที่ 2 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล เป็นแบบสอบถามประเภทปลายปิดแบบมาตรา ประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ เพื่อสอบถามความต้องการจำเป็นสำหรับครูในสังกัดเทศบาลนครสวนครรศ์ เกี่ยวกับรูปแบบ การพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาชั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ครอบคลุมประเด็น (1) การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ (2) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (3) การนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ และหลักสูตร และวิธีการหรือรูปแบบที่ต้องการพัฒนา

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาชั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ทำการวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะที่มีอยู่จริงกับสมรรถนะที่ควรจะมี ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสมรรถนะที่มีอยู่จริง กับสมรรถนะที่ควรจะมี ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent Samples

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับครูในสังกัดเทศบาลนครสวรรค์

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการวัดและประเมินผลการศึกษา เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับครูในสังกัดเทศบาลนครสวรรค์ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทางทักษิณการวัดและประเมินผล 3 ท่าน และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในการปฏิบัติการวัดและประเมินผล 2 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สำหรับครูในสังกัดเทศบาลนครสวรรค์ สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ด้วยค่าสัมฤทธิ์ ได้แก่ ค่ามัธยฐาน และพิสัยระหว่างควอไทล์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับครูในสังกัดเทศบาลนครสวรรค์

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับครูในสังกัดเทศบาลนครสวรรค์ พบว่า ค่าเฉลี่ยของสมรรถนะที่มีอยู่จริง และสมรรถนะที่ควรจะมี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า สมรรถนะที่มีอยู่จริง มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าสมรรถนะที่ควรจะมีทุกข้อ แสดงให้เห็นว่า ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง มีค่าที่เท่ากับ 8.326 รองลงมา ด้านการนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และหลักสูตร มีค่าที่เท่ากับ 8.698 และด้านการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ มีค่าที่ เท่ากับ 9.301

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสวรรค์ ที่ได้รับการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล โดยใช้วิธีการฝึกอบรม การประชุมสัมมนา และวิธีการหารือรูปแบบที่ต้องการพัฒนา โดยการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และการศึกษาดูงาน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างและประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับครูในสังกัดเทศบาลนครสวรรค์

2.1 รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สำหรับครูในสังกัดเทศบาลนครสวนครรช ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้แก่ ปัจจัยการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล การปฏิบัติการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล และผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและการประเมินผล

2.2 รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สำหรับครูในสังกัดเทศบาลนครสวนครรช มีความถูกต้องและชัดเจน ความเหมาะสมสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ในการตัดสินใจโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ทุกประเด็น

อภิปรายผล

จากการศึกษาและสรุปผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบร่วมกัน สำหรับครูในสังกัดเทศบาลนครสวนครรช มีความต้องการจำเป็นที่ได้รับการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทุกคน โดยวิธีการฝึกอบรม การประชุมสัมมนา และวิธีการให้อภิปรายแบบที่ต้องการพัฒนา โดยวิธีการฝึกอบรม เชิงปฏิบัติการ และการศึกษาดูงาน ทั้งนี้ เพราะการฝึกอบรมเป็นกระบวนการการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อที่เสริมสร้างหรือขยายเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ ความสามารถ และทัคณคติ ที่จะช่วยพัฒนาปรับปรุงสมรรถภาพ ใน การปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ และ

เปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนได้เป็นอย่างดี และสามารถแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำงานได้อย่างถูกต้อง เพื่อความสำเร็จขององค์การในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับนักวัฒน์ สุขผล (2543: 9-10) กล่าวว่าในการดำเนินการฝึกอบรมหากจะให้การฝึกอบรมดำเนินการไปอย่างมีระบบและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการนั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างประกอบกัน ที่สำคัญหลักๆ คือ จดต้องดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ นับตั้งแต่การหาความจำเป็นในการฝึกอบรม การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม การจัดดำเนินการฝึกอบรม และการประเมินผลและการติดตามผลการฝึกอบรม ซึ่งจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ทุกขั้นตอน การจัดดำเนินการฝึกอบรม เป็นการนำเอาหลักสูตรฝึกอบรมที่ได้สร้างไว้หรือมีอยู่แล้ว ไปสู่การดำเนินการในทางปฏิบัติ ซึ่งผู้ที่รับผิดชอบการจัดดำเนินการฝึกอบรมนั้น จะต้องใช้ความรู้ทางหลักวิชาการต่างๆ ด้านการฝึกอบรมผสมผสานกับความรู้และศิลปะในการบริหารงานฝึกอบรมที่มีรายละเอียดหลักเกณฑ์ และขั้นตอนการดำเนินงานมากมาย ด้วย หรืออาจจากล่าวยังไนยหนึ่งก็คือ เป็นการใช้ทั้งศาสตร์และศิลปะต่างๆ เพื่อให้การจัดดำเนินการฝึกอบรมนั้นได้ผลสำเร็จตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทุกประการอย่างราบรื่น ด้วยดี ซึ่งในการที่จะจัดดำเนินการฝึกอบรมต่างๆ ไว้ล่วงหน้าทั้งหมดอย่างละเอียดว่า วัตถุประสงค์ของ การฝึกอบรมครั้นนี้มีอะไรบ้าง โครงการเป็นผู้รับผิดชอบกิจกรรมต่างๆ ในแต่ละช่วงเวลาของการฝึกอบรม จะต้องทำหรือดำเนินการกิจกรรมต่างๆ อย่างไร จะต้องทำหรือดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่ไหน และจะต้องทำหรือ

ดำเนินการกิจกรรมต่างๆ เมื่อไร โดยระบุระยะเวลาเริ่มต้น และเสร็จสิ้นของแต่ละกิจกรรมด้วย ดังนั้นการส่งครุเข้าร่วมประชุมปฏิบัติการหรืออบรมสัมมนาในหัวข้อต่างๆ ที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครุนำความรู้ที่ได้รับนั้นมาปรับปรุงงานในความรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยพิจารณาตามความถนัด และความรับผิดชอบของครุ และจัดให้มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่ โดยกำหนดเป้าหมายของการดูงานให้ชัดเจนตามความพร้อมและช่วงเวลาที่เหมาะสมในแต่ละปีการศึกษาเพื่อคงความรู้จะได้เห็นด้วยอย่าง และแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนได้รับทราบปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาที่นำไปสู่ความสำเร็จ อันส่งผลไปถึงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียนเต็มตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับวิญญาณ บุญยอธิรักษ์ (2545 : 56) กล่าวว่า การศึกษาดูงานเป็นการจัดให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมเดินทางไปยังสำนักงานแรงงานหรือโครงการ เพื่อเปิดโอกาสให้ได้เรียนรู้จากการรับฟังและสังเกตวิธีการทำงาน การใช้เครื่องจักรเครื่องมือหรือสิ่งที่เป็นรูปธรรมซึ่งยากต่อการนำเสนอในห้องเรียน การศึกษาดูงานใช้สื่อการเรียนรู้ภาคทฤษฎีในห้องเรียนว่าจะนำไปสู่การปฏิบัติอย่างไร ซึ่งก่อนการเดินทางวิทยากรจะต้องให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานที่ที่จะดูงาน จุดเด่น และสิ่งที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ เพื่อที่จะได้ไม่ต้องเสียเวลาในการถกเถียงและตอบคำถามที่นักเรียนอีกในช่วงบรรยายสรุปก่อนดูงาน โดยสามเข้าประเดิ้นที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสนใจได้ทันทีเพื่อจะได้มีเวลาเยี่ยมชมกิจกรรมที่น่าสนใจได้อย่างทั่วถึง

2. รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สำหรับครูในสังกัดเทศบาลนครศรีธรรมราช พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล ประกอบด้วย วิทยากร ผู้บริหารและคณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งครุผู้สอน และงบประมาณ 2) การปฏิบัติการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาสภาพปัญหา/ความต้องการจำเป็น การกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนา การวางแผนการพัฒนาสมรรถนะ การดำเนินการพัฒนา และการวัดและประเมินผล และ 3) ผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและการประเมินผล ประกอบด้วย ความรู้ด้านการวัดและประเมินผล มีทักษะด้านการวัดและประเมินผล มีเจตคติที่ดีด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤติยา วงศ์ก้อน (2547) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่เหมาะสม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การวางแผนการพัฒนา การปฏิบัติการพัฒนาครู และผลการประเมินการพัฒนาครู ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีล่วงประกอบที่สัมพันธ์กัน ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินผล

การเรียนรู้ตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลัง อำนาจที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ของผู้เชี่ยวชาญพบว่า โครงสร้างของรูปแบบและกลยุทธ์การพัฒนาครุ丹การประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มีความเหมาะสม ในระดับมากที่สุด และมีประสิทธิภาพด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความชัดเจน ความง่ายต่อการนำไปใช้ในระดับมากถึงมากที่สุด ซึ่งรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับครุในสังกัดเทศบาลนครสวรรค์ ในการวิจัยครั้งนี้ได้พัฒนาขึ้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีรากฐานการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยเป็นกระบวนการที่ให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาเข้ามามีส่วนร่วมในการหาแนวทางการแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการวิจัย และสะท้อนผลการแก้ปัญหาให้ทราบโดยทั่วถัน ทั้งนี้เพื่อปรับปรุงแนวทางการแก้ปัญหาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป (Fetterman, 1996: ลุ่วิมล ว่องวนานิช. 2543) ซึ่งผลผลิตที่ได้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จากประสบการณ์การวัดและประเมินผลจากการปฏิบัติจริง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการ วิจัยไปใช้

1.1 การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนา (Research and Development) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาฐานรูปแบบสมรรถนะต้านการร้าดและประเมินผล เพื่อพัฒนาบุคคลากรในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครสวรรค์ให้มีประสิทธิภาพในการทำงานดีขึ้น สามารถนำงานวิจัยในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาสังกัดอื่นๆ เช่น กรมอาชีวศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานการส่งเสริมการศึกษาอุตสาหกรรม ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรเป็นการวิจัยเชิงทดลองและวิจัยเชิงประเมิน เพื่อนำไปทดลองใช้จริงในสถานศึกษาสังกัดยืนยา เช่น กรมอาชีวศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประ同胞ศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามธยมศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษากองระบบและการศึกษาตามอัชญาศัย

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : องค์การรับสิ่งพิมพ์และพัสดุภัณฑ์, 2546.

กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551.

เกษม วัฒนชัย. การจัดการความรู้. กรุงเทพฯ : ต้นอักษรพิมพ์, 2545.

กาญจนฯ บุญลั่ง และคณะ. รูปแบบการพัฒนาครูและชุดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน. กรุงเทพฯ : พริภัณฑ์พิมพ์, 2545.

กีรติ ยศยิ่งยง. ชีดความสามารถ : Competency based Approach. กรุงเทพฯ : บริษัท มิลเตอร์ก็อบเป้ (ประเทศไทย) จำกัด, 2549.

กฤติยา วงศ์ก้อม. รูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. วิทยานิพนธ์ (ค.ด.) กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

เกตุวดี บุญชื่อ. รายงานการสังเคราะห์ รูปแบบการพัฒนาครูทั่วโลกเรียน : ประสบการณ์ จากโรงเรียนในโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีการพิมพ์, 2547.

กรมสุขภาพจิต. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : กรมสุขภาพจิต, 2541.

กรมวิชาการ. การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภา ลาดพร้าว, 2546.

ชนิษฐา จันพัฒน์วนิชย์ และคณะ. รูปแบบการพัฒนาครูแกนนำเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ, 2549.

บดี ตรีสุคนธ์. คุณค่า (จำ) พนักงานกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ. ค้นเมื่อ 9 มีนาคม 2550 จาก <http://www.rakganclub.com/viewtopic.php?id=62>, 2550.

บดินทร์ วิจารณ์. ยุทธศาสตร์เชิงบูรณาการเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. เอกสารประกอบการศึกษา กระบวนการวิชา HU 942. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะศึกษาศาสตร์ ภาคการศึกษาต่อเนื่อง, 2550.